SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ. ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. **No. 227.** JERSEY CITY and NEW YORK, **WEDNESDAY, NOVEMBER 28, 1990** CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, **СЕРЕДА, 28-го ЛИСТОПАДА 1990** **Ч. 227.** РІК XCVII

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ АРЕШТУ СТЕПАНА ХМАРИ

Київ (УНІАР, УПА). — Тут 21-го листопада газети „Молодь України" та „За вільну Україну" оприлюднили заяву народного депутата Вячеслава Чорновола до голови Верховної Ради України Леоніда Кравчука. Цю заяву В. Чорновіл проголосив 20-го листопада на засіданні Народної Ради. В. Чорновіл заявив, що вважає етично недопустимим для себе переступити поріг зганьбленої насильством сесійної залі Верховної Ради України доти, доки не буде визнано недійсним зфабриковане голосування 14-го листопада і доки не буде звільнений народний депутат Степан Хмара. В. Чорновіл також вимагає створення двосторонньої комісії для розслідування провокації, вчиненої аґентом спецслужби Григор'євим.

„Організаційне оформлення депутатської більшости під штандартами ЦК КПУ, підготовлювана спроба зміни реґляменту, відсутність ґарантій для парляментської меншости виключають можливість реального впливу на законотворчий процес, відводять опозиції ролю статистів. В умовах постійного закривання рота опонентам падає й аґітаційне значення парляментських дискусій, до яких народ починає втрачати інтерес. Тому вважаю, що слід надати змогу реакційній більшості парляменту довести до кінця справу зради України, розвалу її економіки, а потім відповісти перед народом за свої дії. У цей період наступу реакції, не погоджуючись на ролю статиста при реакційній більшості парляменту, вважаю необхідним, не складаючи з себе депутатських повноважень, бути поряд з моїми виборцями, а також з ошуканими виборцями тих 240 округ, депутати яких остаточно демаскували свою антинародну суть під час тесту на порядність 14-го листопада". Так закінчив свою заяву В. Чорновіл.

У тому ж числі газети „За вільну Україну" оприлюднено звернення сесії Львівської Міської Ради до Верховної Ради України, у якому народні депутати Львова вимагають скасувати рішення про позбавлення Степана Хмари депутатської недоторканости, негайно звільнити його з-під арешту та об'єктивно розслідувати інцидент і покарати винних у провокації.

Надійшли деякі відомості щодо жінки, яка допомогала полковникові Григор'єву здійснити провокацію. Після показу на телевізії змонтованих правоохоронними органами знімок інциденту, до редакції газет „Прапор Юности" та „Комсомольская Зоря" надійшли листи від осіб, які були засуджені за різні побутові злочини. Вони повідомили, що в жінці, котра назвалася громадянкою Західньої Німеччини, впізнали Любов Жирну, яка кілька разів була засуджена за пограбування помешкань, за грабунки із вбивством. Їй 30 років, народжена в Херсонській області.

Газета „Прапор Юности", що виходить у Дніпропетровському, надрукувала

(Закінчення на стор. 3)

Появилася книжка д-ра Ю.С.Н. Луцького про літературу

Лондон-Дюргам. — З циклу праць Російського інституту ім. В. Аверела Гаррімана для заавансованих студій Совєтського Союзу при Колюмбійському університеті та виданням університету Дюк, тут цього року появилася англійською мовою 351-сторінкова книжка Юрія Н. Слуцького професора-емерита в Департаменті слов'янських мов і літератури, університет у Торонто та автора, перекладача і редактора понад 30-ох книжок з української літератури і мови— п.з. „Літературна критика в совєтській Україні".

Пітер Єршов так окреслює цю працю: „Ця досконало удокоментована і обдумана книжка, яка проходить крізь трагічну долю української літератури, придавлюваної і скривавленої совєтським режимом. Використовуючи сьогодні рідкісні видання (особливо поза кордонами Совєтського Союзу), як теж досі неопубліковані матеріяли з колекції українського письменника Аркадія Любченка, який творив під пануванням совєтської влади, але втік на Захід і там помер у 1945 році), — його щоденник, листування, літературні персонажі, копії протоколів, резолюцій, документації літературних кіл „Ваплїте" тощо (автор звертає особливу увагу на бурхливий Ренесанс української культури в 1917-1930 роках)".

Книжку цю можна набути, звернувшись на адресу: Duke University Press, 6697 College Station, Durham, N.C. 27708.

ТОВАРИСТВО ДОПОМОГИ УКРАЇНІ В ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — Тут в неділю, 9-го грудня, в шкільній залі церкви св. Михаїла відбудуться Установчі збори Товариства Допомоги Україні. Метою товариства є дати допомогу організації Рух та включитися в акцію збирання фондів на медичну допомогу дітям, які потерпіли в наслідок катастрофи в Чорнобилі. Головним бесідником буде один з провідних діячів Руху.

РЕЖИМ ЗМІЦНЮЄТЬСЯ ЗА ДОПОМОГОЮ АРМІЇ

Львів (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 23-го листопада, на бріфінґу у Львівській Обласній Раді поширено наказ начальника генерального штабу міністерства оборони СССР Мойсеєва з 15-го листопада.

У наказі сказано, що у „республіках Закавказзя, Прибалтики, Молдові, західніх та центральних областях України, Середньої Азії продовжується ескаляція антиармійських та антисовєтських проявів з боку націоналістично настроєних народних депутатів Верховних Рад республік". Далі ген. Мойсеєв звинувачує місцеву демократично обрану владу усіх перелічених республік та регіонів у створенні озброєних формувань та в організації нападів на склади, де зберігається зброя.

Начальник генерального штабу наказує: з 25-го листопада 1990 року озброїти стрілковою зброєю вояків, які проводять службу в нічних годинах. У республіках Прибалтики, Закавказзя, Середньої Азії Західньої України і в Молдові до 1-го грудня замінити начальників складів зі зброєю, якщо вони є представниками „коренной національности" і звільнити з лав совєтської армії неблагонадійних осіб. Цю роботу треба провести за допомогою КҐБ та прокуратури. У кожному гарнізоні створити позаштатні комендантські підрозділи та озброїти їх. Для допомоги таким підрозділам призначити чергові батальйони з бойовою технікою. Наказ передбачає зміцнення порядку й також заходи безпеки для родин офіцерів.

Тим часом в різних містах України зникають активісти демократичних організацій і щораз частіше трапляються напади на активістів і їхні будинки з побиттям. Побито вікна і закидано камінням також приміщення чернігівського відділу Руху. Це сталося в ніч з 22-го на 23-го листопада.

Церковний діяч з України відвідає українські громади в ЗСА

Ню Йорк. — Крайова Управа Українського Патріярхального Товариства в ЗСА повідомляє, що Іван Гречко, голова Комісії Свободи Сумління при львівській крайовій організації Руху, голова клюбу української греко-католицької інтеліґенції, співредактор часопису „Віра Батьків" та визначний церковно-громадський діяч, відвідає в грудні цілий ряд українських громад у З'єднаних Стейтах Америки і виголосить доповідь на тему „Сучасне положення Греко-Католицької Церкви в Україні".

І. Гречко є також дорадником Митрополита Володимира Стернюка, членом редколеґії журналу „Євшан-Зілля", колишній член інвентарної комісії при передавнні катедри св. Юра УГКЦеркві та активний член в багатьох інших організаціях.

Він відвідає: в суботу, 1-го грудня, Дітройт; 4-го Чикаґо, 6-го Нюарк, 7-го Пассейк, Н.Дж., 8-го Ню Йорк, 9-го Філядельфію, 11-го Трентон, Н.Дж., 13-го Вашінґтон, 15-го Гартфорд Конн., 16-го Бостон, Масс., 18-го Ютику, Н. Й., 20-го Рочестер, Н. Й., 22-го Баффало, Н. Й.

Ближчі інформації надруковані в окремих оголошеннях „Свободи", а крім того їх можна отримати в координаторів Крайової Управи, потелефонувавши на числа: (718) 424-0754, або (203) 563-2717.

Комуністи пікетують Верховну Раду за народні гроші

Київ (УНІАР, УПА). — Тут у вівторок, 20-го листопада, перед будинком Верховної Ради України зібралося до 5,000 прокомуністичних маніфестантів, які вимагають негайного підписання нового союзного договору. Серед партократів також іде збір підписів з вимогою покарати Степана Хмару. Учасники акції різко засуджують Народу Раду. Тексти для збору підписів приносять в установи та підприємства працівники міліції, передають партійним та профспілковим керівникам, які не проводячи ніяких зборів і ні з ким не узгоджуючи текст збирають підписи серед партійних службовців і передають до Управління внутрішніх справ.

З найбільш зрусифікованих областей України відправлено до Києва спеціяльні поїзди з прокомуністичними делеґаціями для участи в пікетуванні Верховної Ради. Наприклад, з Дніпропетровського вирушив спеціяльний туристський поїзд на 400 місць. Для цього звичайний туристський маршрут Дніпропетровське-Одеса-Кишинів змінено, місця в поїзді розподілені Міським комітетом КПУ. Кожному учасникові поїздки дорогу, проживання в готелях і харчування сплачено за державні гроші. Крім того кожен отримав додатково по 100 карбованців і по 100 талонів на купівлю продуктів і товарів.

Аналогічні інформації надійшли з Прилук, Криничок, Дніпродзержинського, Одеси, Миколаєва, Херсона та з інших міст Східньої, Середньої та й Західньої України. З Кривого Рогу повідомили, що до складу великої групи „туристів" увійшло багато переодягнених у цивільне міліціянтів.

Референт Секретаріяту Руху Микола Кунцевич повідомив, що в неділю Львів відвідала група народних депутатів — членів Асоціяції демократичних Рад України на чолі з народним депутатом Сергієм Коневим. Депутати звернулися до трудових колективів Галичини з проханням недопустити приїзду до Києва сотень і тисяч бажаючих масовими акціями протесту підтримати народного депутата Степана Хмару, арештованого в суботу, 17-го листопада.

Парляментарії радили утриматися від страйків та інших акцій громадської непокори, посилаючись на складну політичну ситуа-

(Закінчення на стор. 3)

Молоді таланти виступлять в Музичному матіне

Оля Протиняк

Марко Худьо

Марта Клюфас

Ню Йорк (О. Процюк). — Згідно з 25-літньою традицією, 72-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує Музичне матіне, що відбудеться в неділю, 2-го грудня, в Українському Інституті, 2 Схід 79-та вул. Початок о год. 4-ій по полудні. Після програми Відділ запрошує на перекуску.

В програмі виступлять: альт Христя Терлецька, Марко Худьо, баритон. Йому акомпаньюватиме піяністка Марта Клюфас.

Цього року пощастило запросити молоду талановиту піяністку зі Львова Олю Протиняк, яка цього року літом закінчила Київську консерваторію. Вітаємо та нетерпляче очікуємо виступу.

М. ҐОРБАЧОВ ПОПЕРЕДЖУЄ НЕПОКІРНІ РЕСПУБЛІКИ

Москва. — Президент СССР Міхаїл Ґорбачов запропонував підписати тимчасовий Союзний договір і переіменувати країну в Союз суверенних совєтських республік. Ці пропозиції він вніс на розгляд Верховної Ради СССР.

Виступаючи потім на пресовій конференції, М. Ґорбачов попередив „норовистих", до яких він відносить президента Російської федерації Бориса Єльцина і керівників трьох прибалтійських республік — Литви, Латвії і Естонії, — що готовий до „політичної боротьби, якщо вони відкинуть договір".

„Нехай виступлять зі своїми пропозиціями, — заявив президент-генеральний секретар, — але якщо вони просто висунуть ультиматум, це лише ще більше дестабілізує становище в країні. Вони повинні погодитися з договором, і вони погодяться", — строго попередив Ґорбачов, маючи на увазі уряди Росії, Литви, Латвії і Естонії і, можливо, деяких інших республік.

Відповідаючи на запитання про порядок надання незалежности республікам, Ґорбачов сказав, що незалежність вони можуть здобути лише в результаті всенародного референдуму, а не на основі рішення республіканського парляменту.

Союзний договір, що його запропонував Ґорбачов, надає республікам певну автономію, однак Москва продовжуватиме контролювати армію і КҐБ, займатися справами зовнішньої політики, організувати фінансову систему, контролювати використання природних багатств на всій території Союзу. Договір надає республікам право „визначати форми власности і вибирати економічну систему". Однак критики проєкту Союзного договору тут же зауважили, що контроль Москвою фінансової системи виключає будь-які економічні свободи на місцях.

На думку акредитованих у Москві американських журналістів, Єльцин і лідери Латвії, Литви, Естонії і Грузії напевно прийдуть до висновку, що пропозиція Ґорбачова веде до зміцнення центральної влади і не служить інтересам економічного розвитку республік і Союзу в цілому.

Відновлять Києво-Могилянську Академію у Києві

Монтреаль (БУІ). — На від'їздному з Канади д-р Ол. П. Демченко з Києва дав виклад у залі св. Покровської Церкви на Розмонті на тему стану й перспективи української науки на Батьківщині. Як член Президії Української Наукової Асоціяції в Києві він наголошував незалежність наукової праці від партійних і державних „апаратників" і присвятив велику частину своєї доповіді справі відновлення Києво-Могилянської Академії, зліквідованої, як відомо, в 1920 році большевиками, а відновленої екзильним Урядом УНР у 1938 році на чужині. Ця установа під назвою „Українська Могилянсько - Мазепинська Академія Наук" — УММАН у діяспорі вже понад півстоліття діє як науководослідча колеґія вчених із різних континентів й від 1988 р. є членом Наукової Ради при СКВУ. Присутній на викладі д-р Яр. Рудницький, президент УММАН, гаряче вітав ідею відновлення Академії в Києві й у імені Президії УММАН обіцяв всебічну піддержку ініціяторам віднови К-М. А в Україні.

В часі окремої зустрічі обох вчених після доповіді переговорено деталі можливої співпраці між УММАН і К-М. Академією в Києві в ближчому майбутньому.

Гостеві передано новіші видання УММАН — про назовництво граффітів св. Софії в Києві, про літературну спадщину І. Мазепи та ін., а теж і деякі випуски „Записок УММАН", зокрема ювілейне з нагоди 50-ліття 1938-1988.

У СВІТІ

В ОПУБЛІКОВАНОМУ ОРГАНІЗАЦІЄЮ Об'єднаних Націй звідомленні говориться, що в Ірані далі порушуються права людини і це вже стало кожноденною практикою уряду, який вважає, що кожний громадянин Ірану є власником держави і вона може робити з ним, що хоче. Уряд, а зглядно поліція і державні органи безпеки, засилають до тюрем і концтаборів тяжкої праці тисячі іранців і цей процес навіть не проходить нормальної судової процедури і не є санкціонований прокураторами. У звідомленні говориться, що про топтання прав людини в Ірані світ дуже мало знає, бо іранці, пересічні і високо заанґажовані, бояться про ці справи говорити, знаючи, які з цього випливатимуть консеквенції.

В НЕДІЛЮ, 25-ГО ЛИСТОПАДА, терорист з єгипетської сторони обстріляв ізраїльський автобус і військові автомобілі. Загинуло чотири особи, три військовики і одна цивільна особа. Тяжко були поранені 24 особи в автобусі. Інформаційні агентства повідомляють, що відповідальність за цей терористичний акт взяла на себе йорданська фундаменталістська організація „мусулманський Джіґад Бей Аль-Маґдес", яка повідомила Ассошіейтед Пресс, що це їхні люди виконали доручення. Клітина організації діє на території Єгипту. Президент Єгипту Госні Мубарак висловив співчуття ізраїльському урядові і надію, що цей випадок не стане причиною напруження відносин між обидвома країнами. Ізраїльські чинники були дуже огірчені випадком.

МАРШАЛ СССР СЕРҐЕЙ АХРОМЕЄВ заявив, що поворот із країн Східньої Европи більшої кількости совєтських вояків і їхніх родин (приблизно півмільйона осіб) погіршить і без того тяжке положення економіки в країні. Одною з тяжких проблем буде розміщення такої маси осіб, бо аж 60 відсотків старшин і вояків не мають в Совєтському Союзі власного житла і здані на ласку держави, яка в теперішній ситуації не дуже багато зможе їм допомогти. Відповідаючи на затурбовання Фінляндії, Ахромеєв заявив, що тільки мала частина вояків і старшин будуть приміщені на фінсько-совєтському прикордонні.

НІМЕЦЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНИЙ концерн „Фольксваґен" підписав договір з Китайською Народною Республікою про побудову великої фабрики автомобілів різного типу згаданої марки у якому працюватимуть в більшості китайські робітники, які вже тепер розпочали вишкіл на численних фабриках „Фольксваґену" в багатьох країнах Европи і Азії. Будова фабрики розпічнеться весною наступного року в місті Чанчунь у північно-східній частині Китаю. Побудова фабрики коштуватиме понад 800 міл. дол. Фабрика випускатиме кожного року 150,000 малих пасажирських автомобілів. Партнером „Фольксваґену" стала китайська автомобільна компанія, яка вже продукує автомобілі марки „Авді".

Л. ВАЛЕНСА ЗМАГАТИМЕТЬСЯ У ДРУГІЙ ТУРІ ВИБОРІВ ІЗ С. ТИМІНСЬКИМ

Варшава, Польща. — Лех Валенса, голова крайового комітету профспілки „Солідарність", набрав у першій турі президентських виборів в Польщі, які відбувалися в неділю, 25-го листопада, 40,2 відсотків голосів, але не здобув вимаганої більшости 50 відсотків і більше і тому мусить змагатися в неділю, 9-го грудня із Станіславом Тимінським, донедавна невідомим польським еміґрантом в Канаді і Перу, який вийшов другим кандидатом в голосуванні і тим самим цілковито відсунув кандидатуру теперішнього прем'єр-міністра Польщі Тадеуша Мазовецького.

Після офіційного проголошення висліду виборів С. Тимінський заявив, що коли йому за короткий час передвиборчої кампанії вдалося перемогти Мазовецького, то в другій турі він переможе також Л. Валенсу, який, на думку Тимінського, не має жодної візії, як має виглядати Польща в майбутньому. „Я хочу перетворити свою батьківщину в багату европейську країну, зрівняти її з іншими країнами Західньої Европи і закінчити процес півголодного існування польського народу", — заявив Тимінський популярність якого в Польщі зростає дослівно кожної години.

На одному зібранні Тимінський назвав Валенсу „історичним гаслом". Він додав, що він зробив для Польщі дуже багато, але в теперішній ситуації вже більше зробити не зможе і залишиться для багатьох його прихильників символом змагання польського робітництва з комуністичним режимом за свободу і оновлення Польщі.

У понеділок, 26-го листопада, прем'єр Т. Мазовецький відбув засідання зі своїм кабінетом і обговорив з ними свій евентуальний відхід з уряду у висліді програних президентських виборів. Мазовецький займав свій пост прем'єра на протязі 15 місяців. На передодні президентських виборів він заявив, що зрезигнує з прем'єра у випадку поразки і займатиметься політикою в рядах опозиційних партій. Мазовецький зрезигнував з прем'єра у понеділок, 26-го листопада. Кандидатуру на нового прем'єр-міністра повинен висунути новий президент, який буде обраний у другій турі виборів. Прихильники Мазовецького заявили, що вони віддадуть свої голоси Валенсі, щоб не допустити до влади „невідому в Польщі людину", тобто С. Тимінського. 60 відсотків (36,000) польських громадян, які тимчасово перебувають в ЗСА віддали свої голоси Валенсі, 33 відсотки Мазовецькому і тільки три відсотки Тимінському.

Москва попереджує С. Гуссейна

Москва. — Виступаючи на пресовій конференції, новий начальник управління інформації міністерства закордонних справ СССР Віталій Чуркін — призначений на цей пост замість Геннадія Ґерасімова, який від'їжджає до Португалії, де буде амбасадором СССР у Лісбоні — обвинуватив Ірак в порушенні даної раніше обіцянки не перешкоджати виїздові з країни совєтських громадян і попередив, що становище Москви щодо режиму Саддама Гуссейна може погіршитися.

В. Чуркін повідомив також, що міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе у понеділок, 26-го листопада, протягом чотирьох годин розмовляв з його іракським колеґою Таріком Азізом, який прибув у Москву, і ясно дав йому зрозуміти, що Москва має намір настоювати на безумовному виконанні Іраком всіх резолюцій Ради Безпеки ООН.

У вівторок, 27-го листопада відбулася зустріч Е. Шеварднадзе з міністром закордонних справ Савдійської Арабії Саудом аль Фейсалом. Головною темою розмови було обговорення становища в районі Перської затоки.

За словами В. Чуркіна, покищо нема ніяких даних про те, що совєтські громадяни, які перебували в Іраку до початку агресії проти Кувайту (їх загальна кількість перевищувала 8,000 осіб), використовуються як „живий щит" на випадок можливого нападу американців, однак обмеження свободи їх пересування само собою недопустиме.

Раніше Шеварднадзе заявив, що Совєтський Союз схвалить застосування проти Іраку військової сили, якщо мирні (дипломатичні і економічні) заходи впливу не виявляться ефективними. Саме на це схвалення тепер розраховують у Вашінґтоні, вважаючи, що згода Москви захитає нерішуче становище, зайняте двома іншими постійними членами Ради Безпеки: Францією і Китаєм. Рішучість Великобританії підтримати Америку навіть після резиґнації Марґарет Тачер не піддається сумніву.

В АМЕРИЦІ

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ уряду президента Буша та закордонні дипломати заявили, що ЗСА мають за собою достатню кількість голосів у Раді Безпеки Організації Об'єднаних Націй, щоби здобути рішення про можливість ужиття збройних сил, якщо Ірак не відтягне своїх військ з Кувайту до кінця січня 1991 року. Самої резолюції ще не оформлено, одначе дискусія над її змістом вислову відбудеться вже в найближчих днях, а саме голосування над її прийняттям може відбутися вже в четвер, 29-го листопада.

ЧОТИРИ РОКИ ПІСЛЯ того, як нові іміґраційні закони ЗСА увійшли в життя та почали виказувати свою ефективність у постійному повільному спаді незаконних іміґрантів до ЗСА, то раптово число нелеґальних іміґрантів значно збільшилося. Виявляється, що причиною цього є великі можливості обминути всі закони шляхом здобуття фальшивих документів, що останніми місяцями стали дуже поплатним комерційним зайняттям багатьох у ЗСА. З уваги на це останнім часом розпочато в Конґресі нові обговорення над встановленими законами в 1986 році, щоб з'ясувати чи вони від початку не були ефективними чи їх просто невміло застосовувано.

ПРОДАВЦІ ЗАОХОЧУЮТЬ заможних покупців набувати дорогі речі, як люксусові авта, човни, футра тощо ще перед кінцем біжучого року поки увійде в життя з 1-им січня 1991 року новий закон про оподаткування „люксусових речей". І, як виявляється, багато покупців беруть ці поради під увагу, бо багато продавців саме цих люксусових речей зазначують, що їхні продажі значно підійшли вгору, зокрема коли йдеться про автомобільну індустрію, а засоби масової інформації вживають для реклям саме цього факту про нові податки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year $40.00 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Буш серед війська в Савдійській Арабії

Зараз після закінчення у Парижі вершинної конференції 32-ох европейських держав плюс Америка й Канада — президент Джордж Буш полетів до Савдійської Арабії. В середу минулого тижня перевів переговори на куртуазній візиті у короля Савдійської Арабії Фагзі, де був також емір Кувайту аль-Сабах. Обидва найбільш зацікавлені у тому, щоби покласти край іракському Гітлерові — Саддамові Гуссейнові. Можна уявити, що всі ті розмови Буша в столиці Савдійської Арабії обертапися довкола проблеми Іраку й можливого вибуху війни у тому обширі в найближчих тижнях чи днях. У четвер минулого тижня, в Дні Подяки, Буш перебував у квартирі морської піхоти й англійського експедиційного корпусу недалеко кордону окупованого Іраком Кувайту.

За твердженням найвидатніших телевізійних коментаторів і часописних редакторів, які товаришували Бушеві в подорожі на Близький Схід військо вітало свого конституційного головного командуючого з ентузіязмом, що його виявило на американський лад — голосно, сердечно. Той настрій півмільйонового американського війська в пустині Савдійської Арабії яскраво різнився від настроїв у самій Америці, де ворожа Бушові демократична опозиція, головно ліве крило Демократичної партії у Конґресі, використовує зрозумілий острах родин змобілізованих вояків для ведення пацифістичної пропаґанди. Президент підкреслив у своїй промові до війська, що він довго вичікував, щоб Саддам Гуссейн добровільно відкликав свої війська з Кувайту і цим убезпечив свій власний народ та світ від страхітливих наслідків війни. Буш ще раз звернувся із закликом до Саддама Гуссейна, щоб той негайно звільнив усіх закладників, бо у противному випадку дорого заплатить за свій злочин. Буш з'ясовував воякам, що йдеться про фанатика, який прагне володіти над світом і що вони, вояки, виспані з місією забезпечити волю Америці...

Нема сумніву, що відвідини Бушем і його дружиною Барбарою пустині Савдійської Арабії, де він, Президент, стояв із дружиною у черзі, щоб дістати святковий обід з індиком, ті відвідини піднесли дух військовиків, які дістали наявний доказ, що про них не забули і що їхня місія не є, як заявив їм їхній провідник „невикональною місією" (титул популярного телевізійного фільму). Президент Буш сподівається, що неприхильна пропаґанда лівацьких кіл потахне, коли Рада Безпеки ООН прийме нову резолюцію із дозволом повести війну проти Іраку після вичерпання заходів мирно закінчити конфлікт. Таке засідання Ради Безпеки ООН має відбутися у цьому тижні і Ґорбачов ніби погодився, що СССР, як один із п'яти постійних членів Ради з правом вето, також голосуватиме „за". Провівши День Подяки з військом, Буш відвідав президента Єгипту Госні Мубарака в Каїрі. Буш і Мубарак — це давні заприязнені лідери і теперішня їхня зустріч проходила в якнайкращій атмосфері. Єгипет покищо навіть зискав на конфлікті Заходу з Іраком: Америка подарувала йому великий борг, єгипетські громадяни в Іраку й Кувайті мали змогу переїхати до своїх родин в Єгипті. Але близька віддаль Єгипту до Іраку може принести катастрофу головним містам Єгипту, Каїру й Александрії. На телевізійній мережі Ен-Бі-Сі передавали інтерв'ю Тома Брокава з Госні Мубараком, в якому цей останній знову потвердив, що Саддам Гуссейн обманув його, Мубарака, сказавши, що він не атакуватиме Кувайту.

Останнім етапом подорожі Буша була Швайцарія, де він зустрівся з президентом Сирії Ассадом. Ця зустріч контроверсійна, бо Ассад відомий, як один з головних покровителів міжнародного тероризму. Речник Буша виправдував ту його зустріч і нараду з Ассадом пріоритетом: тепер найголовніша справа — якнайширший фронт проти Саддама Гуссейна.

Вся та минулотижнева подорож президента Буша стояла під знаком неминучого збройного зудару з Іраком. Це сумно, бо загибель тисяч молодих осіб у вояцьких уніформах, а також цивільного населення без уваги на край і націю — це трагедія. Всесвітня історія записала багато таких трагедій, які були і будуть з презрізних, добрих і недобрих, причин.

О.Т.

А ВОРОГ НАШ — ЦЕ ІМПЕРІЯ

Гласність і перебудова виявляються тільки етапом запляннованої згори партійним проводом перебудови, що має допомогти витягнути Совєтський Союз з кризи. Вже саме поняття „революція згори", що його вистунув Ґорбачов, абсурд. Яка це революція, що її плянує самий уряд, оця „гора", проти якої повинна діяти революція. Це лише нове окозамилювання партійної бюрократії, щоб не допустити до справжньої революції, яка єдина могла б направити всі лиха, заподіяні цією бюрократією, випровадити країну з кризи. Тож і не треба дивуватися, що ця плянована „революція згори" не вдається, а навпаки поглиблює існуючу кризу.

Приглядаючись до метушливої активности теперішнього генсека, завважується, що в нього одна-єдина ціль: за всяку ціну врятувати імперію. В цьому він зовсім подібний до Леніна, який теж використав так звану пролетарську революцію 1917 року, щоб відновити імперію, яка вже тоді була розвалилася з кінцем світової війни. Для цієї цілі Ґорбачов, як і тоді Ленін, має тиху, чи теж і відверту підтримку західнього світу, який — як і в час Першої світової війни — не бажає розпаду останньої імперії, лякаючи всіх хаосом і непевністю, що нібито загрожує з боку отих пригноблених імперією стоязиких народів, які прагнуть лиш одного: жити своїм обобідним життям.

Безнадійну ситуацію з перебудовою побачили вже і на Заході. Впливовий лондонський економічний тижневик „Економіст" з 20-го жовтня 1990 року пише ясно про розпадання Совєтського Союзу, змальовуючи такі картини останніх подій, як штурм квартири КҐБ у Тбілісі, чи марш стотисячної маси народу в Москві з вимогою резиґнації уряду (можна б тепер додати і страйк студентів у Києві, що успішно відбувся згодом), як і щоденні атаки на монументи Леніна, — та додає коментар, що єдина подібна трансформація попереджувала громадянську війну 1917 року і розкол імперії. „Тоді, — пригадує „Економіст" — кожна країна теперішнього Совєтського Союзу, від Балтійського моря до Транскавказії, і від України до Центральної Азії проголосила незалежність і була згодом знову підкорена насиллям російської Червоної армії". Ця пригадка про становлення імперського порядку при допомозі армії не безпідставна. Хаос, що його боїться Захід, не загрожує ніякому порядкові, бо порядку не було і нема. Історія розрізняє Совєтський Союз і інші країни, але теж розрізняє усі оці силою включені у Совєтський Союз народи, як окремі національні одиниці, які мають своє історичне життя. Тож — як це справедливо називає „Економіст" — „Совєтський Союз об'єднаний у роз'єднанні", і залишається союзом тільки завдяки армії і насильству, що постійно здійснювали плянову колоніяльну політику Москви. Тож не „революція згори", а дві інші сили діють в напрямі справедливої дезінтеґрації Совєтського Союзу, а саме націоналізм і перенесення відповідальности за економіку з центру у Москві до місцевих законно вибраних інституцій влади в кожній окремій республіці Союзу.

Найболючішою проблемою московського центру є новий союзний договір. Пропонований всемогутнім союзним президентом цей договір — ніщо інше, тільки шукання принципу затримати союз і затримати російську імперію. Проти договору є окремі республіки. Надиво, проти договору є теж російська республіка, хоч вона творить основу імперського становища Совєтського Союзу. Та вже і російські патріоти бачать, що імперія — це не така щаслива розв'язка історичного життя народу і вона несе загладу і панівній нації, як це вже доказала історія.

Новий союзний договір — це теж основне питання у ставленні до суверенности України й воно було основною темою Других зборів Народного Руху України, що пройшли в кінці жовтня 1990 р. в Києві. Хоч Рух був заснований для рятування України від кризи з думкою про перебудову, та вже ці Другі збори визначили точніше завдання цієї всенародної організації. Україна у кризі, разом з цілим Союзом, але вона не сама попала у цю кризу: її втиснула у кризу колоніяльна політика імперії. Тож Україні не треба перебудови: Україну треба збудувати, а для того потрібно знищити оцю стару колоніяльну імперію, треба знищити стару невідповідну і нежиттєздатну будівлю і поставити нову, установити самостійну державу. Цю думку почули учасники народних зборів від поета Івана Драча в його доповіді, що й була головним експозе Руху. Драч, вже на вступі, засудив імперіялістичну революцію, яка, замаскувавшись під соціялізм, відновила колоніяльну імперію, що — для того, щоб втриматися — перебуває в перманентній війні із своїм населенням. Драч засудив заходи Ґорбачова для реставрації нового „соціялістичного райху", він навіть не забув згадати „новітню імператрицю", яка так невідлучно і непохитно стоїть при боці самовизначеного президента Союзу з правами самодержця. Драч підкреслив, що на оборону імперії відозвалися тепер навіть колишні супротивники імперіяльного президента. Ось колишній дисидент, автор славної книги про ҐУЛаґ Олександр Солженіцин теж станув в обороні імперської Росії, відмовляючи право Україні на самостійне існування. Драч ще й пояснив цей виступ цього оборонця традиційної колоніяльної Росії, що це добре і на часі, бо його виступ „розвіює ілюзії", прояснює політичну ситуацію, відкриває очі тим малоросам на Україні, хто з наївності чи з лінощів втішає себе за давньою традицією, що наше національне відродження можна виканючити і виплакати у Москви", підкресливши у висліді, що „нам треба бути готовим до того, що саме проти визвольних змагань українського народу буде вчинений найшаленіший опір з боку імперського центру".

Експозе Івана Драча на народних зборах у Києві — це дороговказ для всіх демократичних і патріотичних сил України до змагань за українську державність. Дороговказ цей не новий, він звучить тим самим гаслом у всій нашій історії, у словах і діях політичних провідників з Мазепою у проводі, й у словах і писаннях найкращих умів з Шевченком у проводі, в яких теж ясно визначено ціль змагань: повалити імперію. Головний ворог — це імперія, яка змінює зовнішню форму, але не міняє своєї політичної лінії. Варто приглянутися, хто оці оборонці імперії і теперішньої і колишньої. У наш час, коли всі нації, навіть отої застійної колоніяльної Африки, змагають і знаходять свою національну самобутність, щоб у своїй хаті розвивати своє національне єство, на захист останньої імперії стають не справжні націонали, але національні перекінчики. В особах обох зга-

(Закінчення на стор. 4)

Наталя Осока

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ — АҐЕНТ КҐБ

I.

Слово „сексот" походить від „секретний сотрудник", однак у часи брежнєвські його замінили на „інформатор", хоч усі знають, що суть його не змінилася.

„Я був інформатором КҐБ", — заявив на мітинґу народний депутат Саратовської Обласної Ради Григорій Ахтирко, стоячи перед мікрофоном. Тисячі людей, що зібралися на площі біля величезного пам'ятника Ленінові, заніміли, а над площею линули слова високого, худорлявого, смертельно блідого 31-річного народного депутата. Він говорив хвилин п'ять, потім кинув у натовп купу летючок і пішов. Присутні ловили та підбирали листки паперу, а інші рушили назустріч депутатові, що вже сходив з останніх сходинок.

Про це розповідається в „Литературной Газете" з 24-го жовтня у статті Ігоря Ґамаюнова, який зустрівся з Ахтирком і вислухав його розповідь, щоб надрукувати в газеті.

„Це сталося в квітні 1986 року. Мені тоді було 27", — почав Григорій Ахтирко свою розповідь. Якось посеред робочого дня його запросили до відділу кадрів, де вже був невідомий у цивільному, який назвався Володимиром Івановичем. Працівники відділу кадрів залишили свої робочі місця і вийшли. Володимир Іванович відразу ж замкнув двері на ключ, підійшов упритул до Григорія й показав посвідчення майора КҐБ. Майор мав років сорок, відзначався спортовою поставою, приємною ввічливістю, але і твердістю. Спочатку хвалив молодого журналіста за гострі репортажі, за вміння розмовляти з людьми, потім розповів Г. Ахтиркові його власну біографію. Він знав не лише, де навчався Григорій, знав усі його незначні огріхи студентських і післястудентських років, знав про два родинних епізоди тощо. „Відчуття було моторошне: ніби цей чоловік бачить усе крізь роки і стіни", — розповів Ахтирко.

Відвертого шантажу не було, та й зібраний компромітивний матеріял виявився надто дріб'язковим. Майор КҐБ лише сказав, що йому потрібна допомога. Мовляв, Ахтирко багато їздить, в області є оборонні об'єкти, біля котрих бувають закордонні журналісти та інші підозрілі особи. Треба повідомляти всю інформацію про них — в обороні важлива кожна дрібниця. І ще: у країні почалися зміни, але до них не всі ставляться однаково. Тому для КҐБ важливо знати наперед про заплановані екстремістські заходи. При цьому майор підкреслив, що він і всі працівники КҐБ за переконаннями ліві, стоять за переміни, але без загострень і кривавих конфліктів. І, звичайно, борятьcя проти консерватистів і бюрократів.

„Не те, щоб я повністю повірив, — оповів далі Ахтирко. — Я прийняв його концепцію, як робочу гіпотезу: а раптом і справді так? Крім того, я був у стані ейфорії після XXVII з'їзду КПСС: почалося! І навіть вирішив вступити до партії. І вступив згодом. Але скажу чесно: головний мотив мого 'так' був інший — я злякався. Відчуття таке, ніби весь я опинився в полоні цього чоловіка. Підсвідомий, неконтрольований страх. Хотілося хоч якось його зменшити. І я погодився".

— Чому вибрали саме вас? — запитав кореспондент.

— А чому ви думаєте, що тільки мене?.. Пізніше я довідався, що два моїх колеги також є сексотами. А скількох я не знаю! Певен, що і в вашій редакції вони є. Така система, — відповів Г. Ахтирко.

Для першого разу йому доручили поїхати в місто „Х", де в день і час „Х" мали ліквідувати військовий об'єкт. Потрібна загальна інформація про настрої і поведінку людей. Прибувши до призначеного міста, Ахтирко побачив те, що не раз бачили на телевізії мільйони людей: ракета застарілої конструкції без боєголовки піднялася в небо, щоб упасти десь в океанські хвилі. Повернувшись, зателефонував. Йому призначили зустріч в готелі „Волга". Порадили йти „з кам'яним обличчям". Помітив, що працівники готелю глянули на нього так, ніби дивилися крізь скло.

Закінчення буде.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЧИ Є У НАС МІСЦЕ НА ПРАВДУ?

Коментар Тараса Гунчака на мою статтю „За яку структуру допомоги Україні" („Свобода" з 25-го жовтня 1990 року), мене справді здивував. Правдою є, що у своїй статті („Свобода" з 27-го, 28-го, 29-го вересня) я подав своєрідний модель допомоги Україні, хоч мені незручно називати це моїм моделем. Модель цей зродився після багатьох розмов з представниками Руху, керівниками майже всіх комітетів сприяння Рухові і деякими громадськими діячами. Я очікував, що Т. Гунчак, як голова Екзекутиви Народного Фонду Допомоги Україні, як перший серед рівних в заінкорпорованих Фонді Допомоги Дітям Чорнобиля і у Фонді Руху, дасть українській громаді і зокрема понад двадцяти комітетам свій модель, чи модель допомоги Україні, яким уявляє він і дехто з його однодумців в Екзекутиві. На жаль, він цього не зробив, а старається спростувати у моїй статті те, чого спростувати не можна.

Т. Гунчак закидає мені, що я „не придержуюся чесної дискусії" (а де докази цього?), що моя стаття „рясніє неточностями" та „перекрученнями", що деякі мої твердження не відповідають правді. Ці закиди не підтверджені фактами і є порожніми словами.

Я свідомий, що закиди, які робить Т. Гунчак на підставі документів і попередніх публікацій в пресі, не будуть мати найменшого впливу на творення нової структури допомоґи Україні в Америці. Але ці факти можуть мати деяке значення для вивчення даної ситуації об'єктивним істориком (якщо такий історик колись знайдеться, в чому я дуже сумніваюся).

Головний закид Т. Гунчака в мою сторону полягає в тому, що я, мовляв, написав „неправду", кажучи, що Фонд Руху змінено на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля. Правда, я так написав і далі тверджу, що так було. Подивімся, що про це говорять незаперечні факти:

„Свобода" з 30-го вересня 1989 року повідомляла: „При Т-ві Української Мови ім. Шевченка створився окремий Фонд Допомоги НРУП" (Народному Рухові України за Перебудову). Подібне повідомлення подав також „Український Тижневик" з 8-го жовтня.

У заклику Екзекутиви Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля („Свобода" з 18-го листопада 1989 року) пишеться дослівно: „Після чисельних консультаційних нарад, три члени комітету, проф. Т. Гунчак, проф. Р. Воронка і Віктор Рудь, рішили інкорпорувати Фонд Руху під новою назвою „Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля". Зміна назви сприятиме отриманню медичної і технічної допомоги від корпорацій і фундацій". Отже, що це? Чому і для чого Т. Гунчак міняє 25-го жовтня 1990 року те, що писав рік перед тим, 18-го листопада 1989 року, у тій же самій газеті? Чи це називається „чесна дискусія"?

І я запитую: чи у своїй статті я оспорював зміну назви Фонду? Ні, не оспорював, бо уважав і далі уважаю, що той крок, в той час, був зроблений доцільно. Я стверджував лише факт зроблення цієї зміни.

Я написав, що 8-го травня 1990 року Фонд Руху заінкорпоровано, як приватну установу. Т. Гунчак пише: „Це звичайно неправда. Фонд заінкорпоровано на базі членства". Я не оспорював і далі не оспорюю доцільности існування також приватних установ. У демократичному суспільстві є місце і на такі. І чому цього соромитися? Чому такої приватної установи відрікатися? І знову ж, я стверджував лише факт на підставі копій сертифікатів інкорпорації Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля (з 13-го листопада 1989 року) і сертифікату інкорпорації Фонду Руху (з 8-го травня 1990 року), копії яких передав мені д-р Б. Бурачинський. І я знову стверджую і підтверджую, що Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля і Фонд Руху заінкорпоровано, як приватні інкорпорації без членства (у т. з обидвох сертифікатів говориться: „The sorgoration shall have no members") і що вони заінкорпоровані на довічне існування (у точці 8-ій обидвох сертифікатів дослівно говориться: „The duration of the sorgoration's existence shall be perpetual"). Якщо після цього були будь-які зміни у сертифікатах обидвох інкорпорацій, чи зроблені будь-які додатки, то про це, як і про сам факт інкорпорування, ніколи Т. Гунчак не повідомив членів Екзекутиви Народного Фонду Допомоги Україні, ані не повідомив, хто і за яким ключем увійшов до керівництва Фонду Руху. Т. Гунчак повинен знати, що членство у приватній корпорації ще не означає, що корпорація є громадською установою і що управу чи керівництво громадської організації таки вибирають на громадських зборах, і що ніде, і ніколи ініціятори не проголошують самі себе директорами громадської установи.

Раз ми при різних фондах, я не можу не згадати, що існує ще один фонд. Це Фонд Руху Діяспори, якого Т. Гунчак чомусь не згадує ані словом. Цей Фонд постав у жовтні 1989 року („Українські Вісті", Дітройт, 29-го жовтня 1989 року) і на конто якого М. Коць зложив у ньюйоркській „Самопомочі" 250,000 дол. Хто цим Фондом розпоряджає (а все ж таки, це великі гроші), що з ним сталося, до сьогодні так і не відомо українській громаді.

В іншому місці Т. Гунчак нібито цитує мою статтю, наводить одне речення розбивши дванадцяти точками: „... без статуту і правильника... Екзекутива... виявилася непрацездатною...". Ця цитата зовсім спотворена і ніяк, і в жодному сенсі, не відповідає тому, що я написав. А я написав так (що ще раз стверджую і підтверджую з повною відповідальністю): „Без статуту і правильника, Екзекутива, як керівний орган заплянованої і загальногромадської допомогової організації, виявилася непрацездатною". Зіставивши те, що я писав, з цитатою, яку подає Т. Гунчак, мимоволі виринає питання чому і з

(Закінчення на стор. 4)

Лідія Палій

„ЗОЛОТИЙ ГОМІН"

II.

Вечір відбувся у т.зв. Жовтневому палаці культури, де в минулому була кватира НКВД і де в підвалах колись катували, а то й розстріляли в'язнів. Це додало особливої історичної важливости цьому вечорові.

Коли вже зовсім стемніло, два священики відправили Панахиду за закатованих діячів культури України перед закритими ворітьми Софійської дзвіниці. Увійти до Собору як було пляновано, не дозволили. Зібралося тільки кількасот людей, мабуть важко було дізнатися киянам про цю Панахиду. Прийшли молоді і зовсім старенькі люди, свічки, що їх вони тримали в руках, освітлювали їхні засмучені обличчя. Хтось підніс плякат із, наче б розп'ятою жіночою фігурою і колоском пшениці; у верхній частині плякату дата 1933 у терновому вінку. Розсіяні вітром блакитно-жовті прапори прямо палали, освітлені прожекторами.

Після Панахиди відбулось віче на Софійській площі.

Коли я сама верталася вночі, йдучи вулицями Києва по нерівних плитах тротуарів, слабе світло ліхтарів пробилося крізь листя дерев і мені здавалось, що це все тільки сон, а в душі був дивний спокій, відчуття, що знайшла щось давно втрачене.

Ми слухаємо — нас слухають

На святковому вечорі в Палаці „Україна", збіралось понад дві тисячі земляків, які тільки нещодавно змогли свобідніше відітхнути і свобідно величатися тим, що вони українці.

Спробую нагадати перебіг програми концерту. Величезна сцена була прикрашена ефектовною емблемою фестивалю поезії, із стилізованою кобзою, пером, яке переходить у крило, а далі в національний прапор. По боках висіли наче великі вишиті рушники. Нас, гостей з-за кордону, посадили з одного боку сцени. (Постараюся відтворити з пам'яті тих, хто там сидів: Б. Рубчак, Б. Бойчук, В. Вовк, М. Руденко, О. Зуєвський, Ю. Коломиєць, М. Фішбейн, Ю. Тарнавський, М. Царинник, Я. Славутич, О. Черненко, Я. Балан, М. Ревакович і авторка цього репортажу). Вечором провадив Д. Павличко, з господарів були там також П. Мовчан, М. Вінграновський і В. Яворівський.

Д. Павличко почав словами: „Нас українців всього світу відвіку об'єднує лише один прапор, синьо-жовте знамено, яке оспівав свого часу геніяльний Павло Тичина". Далі виступали хори й солісти з програмою клясичної та народної музики Вірі Вовк Л. Гвать з Мюнхену прорецитувала вірш „Крути" О. Стефановича. Б. Бойчук відчитав посланіє до „Золотого гомону" В. Барки, який сам не міг приїхати. Присутні поети діяспори читали твори. Вірі Вовк вручили премію ім. Франка за її перекладчу працю. Я мало пам'ятаю із свого виступу, бачила тільки як по головах авдиторії бігали прожектори телевізійні, десь біля дверей похитувався прапор. Була зворушена, що нас слухали й так вітали тут у столиці. Щось перехопило мене в горлі, сльози заступили очі...

Цей концерт, як і всі інші закінчився відспіванням „Ще не вмерла".

Пізно ввечорі гостювала ще у готелевій кімнаті Миколи Руденка і Святослава Максимчука. З'їли добрий український хліб, сало, ковбасу, перець, була і чарка. Я побачила, як променіло щастям обличчя Миколи Руденка і він тоді заявив, що плянує залишитися в Україні.

Були ще інші авторські виступи. На літературно-мистецькому вечорі в Будинку художника читали твори спершу т. зв. „пізні шестидесятники", як от В. Голобородько, Микола Воробйов, Михайло Саченко, Василь Рубан, це в більшості поети, які попали в неласку за часів Брежнєва й зовсім не друкувались. Виступали й інші сучасні поети, що з'їхалися з усіх закутків України. Багато з них відомі у нас на Заході, як от Світлана Йовенко, Любов Голота, Геннадій Мороз, Галина Гордасевич, Тарас Мельничук і багато інших. Читали й ми, група з діяспори.

У соняшну неділю ми знову виступали разом, у „Зеленому театрі" під відкритим небом. Через непорозуміння я спізнилась і прийшлось мені майже бігом пробиватися до цього театру крізь товпу у Центральному парку культури й відпочинку. Там у той день газета „Вечірній Київ" влаштовувала щось в роді фестину, де продавали морозиво й інше добро, де виступали різні народні колективи, де крутилися кльовни й міліціонери. Вже в останній хвилині Олесь Лупій витягнув мене задихану на сцену. Майже ввесь фестиваль був під знаком вічного поспіху і цікавих несподіванок.

Всюди обдаровували нас квітами й в моїй кімнаті було кілька фляконів з величезними японськими хризантемами, з жоржинами й з моїми найбільш улюбленими патлатими айстрами.

Ориґінальний був вечір молодих поетів. На програмці видніє такий напис: „Запрошуємо Вас на вечір молодих поетів молодої української поезії, гряде якесь нове могутнє покоління, а виявилось жарт! за участю найзвичайніших бардів, лідерів найпомітніших поетичних течій, новоспечених членів Спілки, письменників і відомих літераторів, джентельменів, козаків і прекрасних пань, традиціоналістів і скандалістів". У першій частині читали талановиті поети, які пишуть зовсім по-сучасному і які знані також у нас на Заході: І. Римарук, І. Малкович, В. Герасим'юк й інші.

Продовження буде.

ЗАКЛИК

ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

Американці за Демократію в Україні закликають українську громаду до негайної акції оборони народного депутата Львівщини Степана Хмари, якого Верховна Рада Української ССР позбавила депутатської недоторкальности, щоб уможливити його арешт та відкрити проти нього судову справу. Цю постанову прийняла реакційна більшість Верховної Ради 14-го листопада під кінець вечірньої сесії без відповідних дебат, без розслідження справи спеціяльною парляментарною комісією і вкінці без потрібного кворуму депутатів. В цей спосіб пануючий партапарат розплатився з С. Хмарою за його оборону жінки, яку брутально вдарив полковник МВС Ґріґорєв. Цю ганебну постанову прийняла Верховна Рада на внесок-донос прокурора УССР Потебенська та начальника карного розшуку МВС Кондрататьєва в останній пів годині нарад, якими проводив Леонід Кравчук.

Під сучасну пору народний депутат С. Хмара є у в'язниці. Його тримають в ізоляторі без права комунікації навіть з його дружиною. Коли в додатку до цього візьмем до уваги посилену акцію письмових та телефонічних погроз, ведену проти демократичних народних депутатів, то прийдемо до висновку, що пануюча партократія та імперські шовіністи рішили в зародку здушити прояви демократії, які щойно відроджуються в Україні.

Ми закликаємо кожного члена української громади в ЗСА стати в обороні процесу демократизації України, який московські шовіністи та їх вислужники в Україні намагаються підступом, моральним та фізичним терором зупинити.

Висилайте письма та телеграми протесту до Президента, державного секретаря та членів Конґресу, щоб вони боронили доступними їм засобами С. Хмару, над яким знову МВС плянує вчинити політичну розправу.

Не дозвольте, щоб дійсні вибранці українського народу, дійсні носії демократії, знову опинились в совєтському ҐУЛагу.

Володимир Літинський, голова — **д-р Ліда Тарнавська,** секретар

Вячеслав...

(Закінчення зі стор. 1)

текст заяви засудженої Марчак І.А. на ім'я начальника колонії ч. 2 Баглейського Райвідділення внутрішніх справ, де розповідається, хто така Любов Жирна, котра назвалась „Фрау Олес", коли благала Степана Хмару захистити її від кривдника, вказавши на полковника Григор'єва.

Після інциденту „фрау" зникла і, як з'ясувалося, за вказаною нею адресою ніколи не проживала. Та захова тися назавжди їй не вдалося.

Тим часом у Києві заарештовано уже п'ять осіб, які брали участь у затриманні полковника Григор'єва, а газета „Правда Украіни" з 13-го листопада надрукувала велику статтю на захист полковника та з нападками на Степана Хмару.

З кімнати в готелі, де зупинилася дружина С. Хмари, під час її відсутности викрадено нотатник її чоловіка.

Як повідомив Сергій Жишко, кореспондент пресової служби УРП, у Києві 22-го листопада невідомий чоловік зателефонував до народного депутата України Володимира Колінця і висловив погрози.

Комуністи...

(Закінчення зі стор. 1)

цію в Україні та в СССР, яка обумовлена загальним наступом консервативних сил. В таких умовах, на думку депутатів, будь-які масові акції можуть бути використані апаратом для подальшого нагнітання напружености. Однак громадяни все ж виявляють активність, оскільки всіх обурює триденне відрядження до Києва прокомуністичних делегацій на державні гроші, з метою оборонити полковника Григор'єва та розправитися з народним депутатом С. Хмарою.

В різних містах, невідомо за чиїми вказівками, відключають телефони активістів незалежних організацій та незалежних українських пресових центрів. Почали також надходити повідомлення, що ветерани КПСС в Україні забезпечуються товарами та продуктами на пільгових умовах, в той час, як багатодітні матері та звичайні люди не мають нічого.

ЕКСПЕРТИ ЗАЯВЛЯЮТЬ, що Кейп Каневерал звідкіля запущено у простір біля двох сотень комерційних ракет, є вже перестарілим. У теперішній час, як з дня на день зростає закордонна конкуренція, якщо не здобудеться нових інвестицій, щоби забезпечити Кейп Каневерал найновішими обладнаннями, то клієнти, які вживають цю базу для випускання сателітів, що їх уживають комунікаційні фірми, не зможуть їх обслуговувати відповідно до вимог вже в дуже короткому часі.

ВІСТІ З ОТТАВИ

У середу, 24-го жовтня совєтська амбасада в Оттаві влаштувала пресову конференцію з нагоди передачі канадського танка з Другої світової війни канадському воєнному музеєві. Цей танк було знайдено на дні річки в селі Телепіно Черкаської области на Україні. Танк марки „Валентайн" був випущений в Монтреалі, Канада, і разом з сотнями інших танків доставлений до Совєтського Союзу через північний порт Мурманськ в 1943 р. На дні невеликої річки, в намулі, канадський воєнний танк зберігся в досконалому стані і мешканці села Телепіно вирішили подарувати його канадському воєнному музеєві, який вже давно шукав за танком цього типу для своєї колекції. У зв'язку з цим канадська делегація від воєнного музею і від фабрики, яка цей танк продукувала, виїхала до села Телепіно на Україні, де відбудеться формальна передача Канаді цієї пам'ятки з Другої світової війни.

• • •

У неділю, 28-го жовтня, д-р Григорій Логвин, відомий знавець та історик українського мистецтва й архітектури, виступив з доповіддю у приміщенні українського католицького собору про архітектуру українських церков, які ще збереглися на рідних землях. Виступ д-ра Логвина був організований місцевим відділом Товариства Українських Канадських професіоналістів і Підприємців.

На запрошення місцевого відділу Українського Національного Об'єднання, в понеділок, 29-го жовтня, виступив в Оттаві ще один гість з України, колишній політичний в'язень Євген Грицяк. У зворушливій доповіді Грицяк розказав про систему совєтських каторжних таборів, а особливо про табори в місті Норильську, де він брав провідну і активну участь у страйку, який відбувся в червні 1953 р. В цьому страйку, про який багато писав у своїх споминах Данило Шумук і про який Олександер Солженіцин згадує у своїх творах, українські політичні в'язні відіграли велику ролю. Не зважаючи на капітуляцію страйкарів, вони добилися змін і поліпшень у трактуванні політичних в'язнів.

• • •

В четвер, 1-го листопада, в Інституті Митрополита Андрея Шептицького при Оттавському університеті св. Павла, відбулося урочисте святкування в річницю смерти Митрополита Андрея.

Інститут Східньохристиянських студій ім. Андрея Шептицького був заснований з ініціятиви о. Андрія Чировського при університеті в Чикаго в 1986 р. Праця цього інституту проводилась головним чином під час інтенсивних літніх курсів. Щоб поставити інститут на сильніші підвалини, було вирішено перенести його до Оттави, де підписано договір з оттавським університетом св. Павла.

Праця інституту в Оттаві дасть можливість українським католицьким питомцям відвідувати акредитовані курси в рідній традиції. Будуть постійні лекції на університетському рівні для духовенства та інших працівників усіх епархій Канади. Інститут також буде надавати наукові ступені бакалявра, магістра та доктора східньохристиянських наук для українських та інших студентів, а також займатиметься видаванням книжок, наукових журналів та інформативних листків українською та англійською мовами.

• • •

Восьмого листопада ц. р. оттавська громада мала ще одну зустріч з гостями з України. Цим разом це були представники молодшого покоління, а саме: Тарас Чорновіл, редактор газети „Молода Україна" та член обласної Ради народних депутатів, і Роман Козій, активний провідний член молодіжних організацій у Львові. Вони прибули до Канади на запрошення Українського Національного Об'єднання. У своєму виступі гості подали цікавий огляд найсвіжіших подій на рідних землях, особливо розказали про голодівку українських студентів у Києві, які своєю рішучою акцією добилися резиґнації голови українського уряду Віталія Масоли та серії інших уступок з боку консервативного правління УССР.

Того самого вечора у приміщенні протестанської церкви відбувся концерт, організований посольством УССР в Оттаві, на якому виступила мистецька група музик і танцюристів з Івано-Франківська, а також соліст Дмитро Гнатюк. У програмі було сказано, що прихід з добровільних датків на концерті буде призначений для жертв чорнобильської катастрофи.

• • •

Ще в 1986 р. пластова станиця міста Оттави зібрала певні фонди на реставрацію занедбаних могил членів уряду та вояків Української Народної Республіки, які були поховані у Варшаві, Польща. За часів комуністичного уряду ці могили були в цілковитому занедбанні, але завдяки старанням д-ра Миколи Савицького з Варшави та при фінансовій допомозі пластунів з Оттави вдалося зберегти і відновити цілий ряд пам'ятників на варшавському цвинтарі. В неділю, 11-го листопада, в залі українського католицького собору, була виставка фотографій відновлених пам'ятників, а також доповідь Віктора Головача про життя українців у Польщі.

• • •

Четвертого листопада ц. року прем'єр-міністер Канади Браян Малруні вибачився в імені уряду та канадського народу перед Конгресом Італійських Канадців за кривди, заподіяні канадцям італійського роду під час Другої світової війни. В зв'язку з цим Конгрес Українських Канадців звернувся до прем'єр-міністра з домаганням, щоб канадський уряд також визнав, що під час Першої світової війни тисячі українських іміґрантів, які прибули до Канади на запрошення тодішнього канадського уряду і які сумлінно працювали в тяжких умовинах, були несправедливо інтерновані та протягом шести років переслідувані. В зв'язку з цим багато з них втратили своє майно, а деякі були депортовані. Одначе найбільшою кривдою було несправедливе приниження всього українського суспільства в Канаді, що відбилося навіть на наступних поколіннях поселенців.

У вівторок, 13-го листопада, під час зустрічі прем'єр-міністра з делегацією Конгресу Українців Канади в Едмонтоні, Браян Малруні публічно заявив, що він готовий вибачитися в Палаті Громад за кривди і зневаги, яких українці зазнали під час Першої світової війни.

Степан Яворський

В Свободі ч. 224 з 23-го листопада 1990 р. в некролозі бл. п. Йосифа Михайловича Хроновича має бути дочка Анна НАСАДЮК, А НЕ МАСАДЮК.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями, союзовою і спортовою громадою, що в суботу, 24-го листопада 1990 р. в Пармі, Огайо на 69-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

ЯРОСЛАВ ФІШЕР

секр. 346 Відділу УНС при УАСТ Львів.

Залишені в смутку:
дружина — КЕРОЛ
сини —
МИХАЙЛО
СТЕФАН
дочка — НАТАЛКА
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні

ПОХОРОН в середу, 28-го листопада 1990 р. з церкви св Андрея на цвинтар свв. Петра і Павла, Парма, Огайо.

Замість квітів на свіжу могилу

св. п. Олі Бойко

складаю 25.00 дол.
на ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ.

Шановній родині складаю щире співчуття.

Надя МАНДРУСЯК

Глибоке та сердечне співчуття родині та близьким друзям

бл. п.
ЮЛІЯ КОЗЛОВСЬКОГО

дорогого друга, актора і режисера.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

В жалобі засмучені

ВЛАДИСЛАВ, ЕЛЕОНОРА та НАТАЛКА КЛЕХИ

В пам'ять українця-патріота, борця за волю України, нашого дорогого поручителя (Sponsor)

Василя Ф. Матієва

який несподівано відійшов у царство духа предків своїх
(24. 10. 1990 р.)
складаю 100 дол.
на ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ.

Вельмишановній родині покійного висловлює сердечне співчуття —

МИХАЙЛО М. СЕМЕНЕЦЬ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 29-го вересня 1990 року в Чикаґо, на 74-му році життя відійшов від нас назавжди наш дорогий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п. д-р

ОЛЕКСАНДЕР ФАРІОН

За час його довгої недуги зазнали ми багато сердечної підтримки від наших отців і друзів, одержали багато карток, телефонів і повідомлень про відправлені Служби Божі в його наміренні. Цією дорогою складаємо щиру подяку всім хто був з нами в часі нашого великого горя.

Наша глибока подяка Блаженнішому Патріярхові Іванові Любачівському за телеграму зі співчуттям і відправлену Панахиду і Високопреосвященному Владиці Інокентієві Лотоцькому за проведення похоронних відправ та зворушливі слова співчуття. Щиросердечно дякуємо Всесвітлішому парохові собору свв. Володимира і Ольги о. Мітратові Мар'янові Бутринському, о. Миронові Панчукові і о. Протодияконові Миколі Орищукові за проведення величавих похоронних відправ. Велике спасибі о. Протоєреєві Степанові Женчухові, парохові Православного Собору св. Князя Володимира, за участь у Парастасі. Дякуємо всім хористам і дириґентові мґр. Надії Савин за зворушливий спів під час Панахиди, а Іванові Скоморохові під час похоронних відправ. Особливо дякуємо о. Мітратові Мар'янові Бутринському за сердечні часті відвідини у шпиталі та вдома, за його теплі слова і за його духовну підпору нашій родині.

Дякуємо станиці Братства Дивізійників з головою Богданом Кашубою за всі військові почесті. Дякуємо інж. Степанові Ґоляшеві від Братства св. Андрія, д-р Василеві Маркусеві від парафії свв. Володимира й Ольги, інж. Романові Припхановї від Дивізійників за зворушливі пращальні слова. Дякуємо лікарям-колеґам за численну присутність, як рівнож за слово д-р Роксоляні Лончині від лікарського товариства. Щиро дякуємо інж. Степанові Ґоляшеві за його організацію і провадження всіх похоронних урочистостей.

Щиро дякуємо лікарям д-р А. Рабінс та д-р Г. Нам з шпиталя Колюмбус за дбайливу лікарську опіку, вособливо д-рові Н. Беличові за найкращу медичну опіку і відвідини вдома. Дякуємо д-рові Орестові Яхторовичеві і Іванові Скоморохові за чисельні телефонічні розмови на політичні і релігійні теми, якими дорожив покійний до останнього віддиху свого життя. Дякуємо Марійці Вебб за передавання всіх новин про нашу Церкву в Україні. Дякуємо нашим друзям Ірені і Андрієві Коморовським, які приїхали з Торонто щоб бути біля нас в часі великого горя. Дякуємо д-р Марянові Панчишинові за його поміч.

Дякуємо всім Церковним Братствам, організаціям і Сестрицтву при парафії свв. Володимра і Ольги в Чикаґо за стійки з хоругвами, всім парафіянам і всім членам української громади за численну участь в похоронах, а також всім посестрам Союзу Українок за присутність у відправах. Особлива подяка Сестрицтву Покрова Пресвятої Богородиці з головою мґр Орисею Городиловською і головою господарської референтури Марією Вислоцькою за приготовлення поминок в Культурному Осередку.

Дякуємо мґр. Романові Ґоляшеві, який свій біг у чикаґському маратоні 28-го жовтня цього року присвятив пам'яті покійного.

Висловлюємо глибоку подяку за квіти над домовиною слідуючим шановним і дорогим приятелям і організаціям: Парафії свв. Володимира і Ольги, друзям Дивізійникам, Українському Інститутові Модерного Мистецтва, д-р Лідії і д-р Юрієві Процик, родині Григорчук, родині Матусяк, родині Мазуркевич, д-р Барбарі Клемпель, аптеці Козіроґ, Емілії Стефурак, 101-му Відділові СУА, шпиталеві Назаретанок в Чикаґо, шпиталеві Колюмбус в Чикаґо, Товариству Українських Професіоналістів і Підприємців „Чикаґівська Група", Компанії Клірлям, Марії Корадо.

Сердечна подяка всім знайомим і друзям за багато одержаних листів зі співчуттям з України Арґентини, Канади і з других країн за всі відправлені Панахиди і Служби Божі. Рівнож дякуємо всім друзям за зрозуміння і співчуття в нашім горю.

Велика подяка за пожертви в пам'ять покійного, які розділено згідно з бажанням жертводавців. Пожертви згідно з рішенням родини призначено на: Культурний Осередок-Пам'ятник Тисячоліття, Патріярший Фонд, Церкву в Україні, школу св. о. Миколая, РУХ і журнал „Наше Життя". Хай Всевишній винагородить Вас своїми ласками.

Дружина ЯРОСЛАВА з дітьми і внуками
брат ЕВГЕН ФАРІОН з дружиною ОКСАНОЮ, дітьми і внучкою

НА СЛУЖБИ БОЖІ

О.Ю. Бозьо, О. Дземюк, М.М. Лещук, М. Корадо, О.М. Голіяни, М.І. Філяк, Н.Д. Іваник, Д. Михайлишин, П.М. Дудич, І. Гуменюк, диякон М. Орищук, Р. Смик, В. Іваницька, С. Чучук, М.Е. Качур, І. Городиська, О. Тритяк, М. Ільчишин, Ю. Кралька, А. Грубий, М. Юревич, Г. Гординська, П. Фриз, Ю.О. Яримович, М.В. Войтихів, Борняк, І.Р. Припхан, А. Дячун, М. Громяк, С. Шевчик, А. Ковальчук, М. Плешкевич, Л. Бідний, А. Матусяк, В.А. Тимчина, О.В. Мартинюк, К. Захарясевич, Н. Троян, С. Чучук, Б.М. Дурбак, С. Стахнів, В.Ю. Притоцький, М.М. Паньків, Л. Ільчина, А. Акерстром.

НА ШКОЛУ СВ. МИКОЛАЯ

По 50.00 дол. — Д. Балух, І.Ю. Хиляк, З.С. Кецали;
40.00 дол. — Л.І. Савка;
30.00 дол. — Д.В. Мінкович;
по 25.00 дол. — М.Ю. Ожґа, Р.О. Сацюки, Н.О. Попович, С. Крупкова, П.В. Виґінні, В.Х. Таран, У.О. Гриневич, Д.Х. Григорчук, А.С. Ґорчинські;
по 20 дол. — І. Мрищук, В.З. Дичій, С.Л. Кульчицькі, А.А. Любівіс, М.Ю. Малецькі, Л. Ткачук, І.Л. Полюховичі, Ю.М. Миськів, М. Іванців, Г. Медвецька, Г. Янчишин, З.Е. Бурачинські, Г.Г. Щербанюк, І.М. Лисейко, М.О. Харкевич;
по 10.00 дол. — Д.І. Менцінські, Х.О. Данилюк.

ПАТРІЯРШИЙ ФОНД

По 25.00 дол. — З.М. Форович, О.Н. Андрущишин, І.С. Дачишин, О. Фільварків, А. Е. Андрус, Т-во св. Софія, Б. Целевич;
по 20.00 дол. — Е. Бровар, В. Чучула, К. Борняк, Д. Вруський, А.З. Маринець, Я.Н. Хойнацька, Р.М. Вебб, І. Ліщинська;
15.00 дол. — Б.А. Верн.

НА ЦЕРКВУ В УКРАЇНІ

350.00 дол. — Е. О. Фаріон;
по 25.00 дол. — М.О. Андрущишин, О.А. Коверко, Г.Р. Пачовські, М. Х. Пилипчаки, Р.Г. Сосенки, О. Фільварків.

НА ОСЕРЕДОК СВВ. ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ — ПАМ'ЯТНИК ТИСЯЧОЛІТТЯ

По 1,000 дол. — Я. Фаріон, І.М. Вислоцькі, Р. Смик, О. Р. Яхторовичі;
500 дол. — Сестрицтво Покрова Пресвятої Богородиці;
300 дол. — Р.З. Біґун;
по 200 дол. — Л. Кассараба, Р.А. Бупре, Е.О. Фаріон;
по 100 дол. — Братство св. Андрія, Братство св. Михаїла, хор Прометей, О.С. Казанівські, І. Камінська, Р.Х. Соболі, С. Стахнів, П.О. Теодорович, Л. Шеремета, М.Н. Яхторович, В.Л. Ліонартович, Т.М. Трусевич, В.Т. Дмитраші, Я. і Л. Бандури, Ю. Л. Процик, Л. Басюки, В. Д. Маркусі, А. Т. Бровари, С.К. Ганущаки, Т.З. Фаріон, Ю. Х. Фаріон, І. Городиловська, М.З. Смородські, А. Д. Левицькі;
по 50 дол. — В. Ковальські, С.У. Павлинські, В.А. Хрептовські, Н. Целевич, Я.Д. Дикий, Н. Григорчуки, М.Г. Коленські, М.К. Малецькі, І.А. Коморовські, М.І. Скоморох, П.М. Гриневичі, А. Л. Пундії, Л.Е. Геромнінон, Б.Ю. Доміно, В. А. Еліяшевські, Р.М. Козицькі, В.М. Чижик, Е.М. Ковальські, Ю.М. Сосенки, Е. Бяла, М. Винниченко, М. Вислоцька, Б. Дурбак, О. Мицанка, Я.К. Яворські;
по 40 дол. — М.Д. Ярошевич, В.Л. Ґаді;
по 30 дол. — М.М. Левицькі, О.І. Караван, П. Пундій, Г.Т. Куликівські;
по 25 дол. — О.І. Гарасовські, А. С. Кральки, Н.Н. Кузичі, Р.Г. Заяці, О.О. Маркевичі, І.С. Микитюки, О.Б. Попелі, М.Д. Сасики, М. Семчишин, В. Березецький, Б.М. Левицькі, Х.М. Пилипчак, М. Пилипчак, Р.Г. Сосенки, О. Гладка, Р.Г. Пачовські, А.Я. Гарасовські, В.Г. Огаренки, О.А. Коверки, К. Помірко, Ґ.Р. Скипакевичі;
по 20 дол. — М.О. Крихтяк, Д.М. Зарицькі, Д.Н. Пасіка, Б.І. Вруські, А.М. Мельники, З. Косачевич, С.Я. Гриневич, І.Б. Максимюк, Г. Сіра, Р.А. Кобилецькі, І. Кліш, Р. Андрушко, А.Л. Коломийці, М.Г. Ґаланін, О. Лехнюк, О.М. Яхторович, Б.Л. Іванець, І.А. Зваричі, М. Панчишин, К. Бобер, А.П. Кульчицькі, В. Караван, Г. Загородна, Е. Бровар, О.З. Литвинишин, А.Н. Іванів, І. Юрійчук, Х. Цибрівська-Ермігоф;
15 дол. — О.І. Шарун;
по 10 дол. — Б.І. Плешкевич, Б.П. Ватраль, М.С. Стрільчуки, Бубнів, Д. Сендунь, М. Коверко, І.М. Булай, М. Церковняк, М.П. Коваль, М. Городиська, І. Пежанська, А. Б. Савини, В. Михайлишин, Р.П. Жибаки, М. Васко, Д. Максимів, Р. Беняк, А. Титус;
по 7 дол. — О. Гриневич, Д. Олексюк, А. Полюхович;
по 5 дол. — Н. Дембіцькі, М. Голян і Ярема.

НА РУХ

По 50.00 дол. — П.В. Демус, М.С. Филипович, Ю.П. Сидор, М.О. Цибрівські;
по 25 дол. — Б.О. Ткачук, Л.А. Кузик, П. Бурчак.

НА НАШЕ ЖИТТЯ

по 50 дол. — Л. Шандра, М. Юзефович
по 25 дол. — 22-ий Відділ СУА, Л. Басюк, Н. Даниленко;
по 20 дол. — М. Левицька, Л. Самбірська, С. Залуцька;
15 дол. — Є. Струтинська;
по 10 дол. — Л. Шеремета, Д. Менцінська.

В ІНДІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ внутрішня війна між сікхами-екстремістами і проурядовими партіями. В неділю, 25-го листопада, група сікхів відкрила вогонь з машинових крісів в одному з торговельних центрів міста Амрітсар у провінції Пунджаб. Загинуло 16 осіб і кілька десять були поранені. Представник місцевої поліції заявив, що після стрілянини терористи захопили силою автомобіль і втекли.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Південно-Африканської Республіки Ролоф Бота заявив про можливість відновлення дипломатичних зв'язків своєї країни зі Совєтським Союзом протягом найближчих шести місяців. Р. Бота виступив з цією заявою, повернувшись з поїздки по країнах Східньої і Центральної Европи. Поїздка міністра була викликана наміром відновити контакти з країнами, які протягом десятиліть вважали ПАР розсадником расизму. Міністер повідомив, що незабаром представництва ПАР відкриються в Болгарії і Югославії.

У зв'язку з науковою конференцією у справі штучного голоду в Україні в 1932-33 роках, яку влаштовував у Торонтському університеті Український Канадський Дослідчо-Документальний Центер, на головного промовця на бенкеті-вечорі запрошено довголітнього в'язня совєтських тюрем і концтаборів, а тепер голову Львівської обласної Ради, депутата Верховної Ради України Вячеслава Чорновола. До української великої громади Торонто і околиці В. Чорновіл приїжджав вперше. Знаючи його активність, провідницький хист і відвагу, пов'язану з великим тактом і розсудком у нелегкій боротьбі за визволення України, українська громада очікувала його з нетерпеливим хвилюванням. 26 вересня, в день приїзду його до Торонто, на летовищі і в Інституті св. Володимира зібралися численні провідники українського зорганізованого життя з Владикою Ізидором Борецьким, який познайомився з ним під час

Вячеслав Чорновіл і Атена Пашко в Торонто

перебування на Україні, митр. прот. Петром Бубликом, представниками Руху, жіноцтвом і молоддю, щоб гідно й достойно його привітати. На жаль, через перемучення та деякі комплікації, зустріч з Вячеславом Чорноволом дещо опізнилася, а лікар радив йому вперше вдатися на відпочинок, однак він разом із своєю дружиною прийшов, щоб бодай коротко привітатися з учасниками, заявивши, що „довго мені приходилось чекати на таку зустріч, тому не можу собі її відмінити". Після короткого привітання, вручення квітів та щирих потисків дружніх рук, він коротко поділився найновішими вістками з України, а його дружина Атена Пашко — поетеса і активна жіночого руху, прочитала свій вірш. На тому ця коротка, але хвилююча зустріч з дорогими гостями закінчилася, бо чекали їх на протязі кількох днів перебування в Торонто нові зустрічі, а відпочинок був дуже потрібний.

Зустріч з участю коло 800 осіб відбулася вже 29-го вересня у великій залі Конвеншен долл. Дорогих гостей привітав проф. Василь Янішевський — голова УКДДЦ, голова Прихильників Руху мгр Е. Гуцуляк, представив його інж. Богдан Максимець — голова Провінційної Ради КУК, а за змістовну промову подякував голова відділу КУК в Торонто інж. Ярослав Соколик. Програмою проводив проф. Юрій Даревич, який, відкриваючи її, попросив Владику Ізидора і митр. протоієрея Петра Бублика провести молитву.

Вячеслав Чорновіл порушив усі проблеми, які нуртують тепер в Україні. Комунізм і московський імперіялізм зруйнували Україну, яка тепер встає до боротьби. Моральна і матеріяльна поміч їй потрібна, але мусить бути так зорганізована, щоб принесла якнайбільшу користь для нашого народу.

Його дружина Атена Пашко прочитала два знаменитих і тематично до хвилі і боротьби українського народу пристосованих вірші зі своєї творчості, яку сердечно з подякою привітала Марта Хомин — голова відділу Конгресу Українок Канади в Торонто. На програмі виступило тріо „Верховина" з кількома піснями. Ще з промовою виступив президент СКВУ Юрій Шимко. Подякою і національним гимном закінчено цю незабутню зустріч з незабутніми гостями з України. Але це не була кінцева з ними зустріч, бо як в Торонто, так і Гамілтоні, Ошаві відбулося їх ще кілька.

Друга відбулася 8 жовтня у великій залі Українського Культурного Дому з участю коло 700 осіб. 10 жовтня Атена Пашко виступила з читанням своїх поезій і розповіддю про її активну працю в жіночому русі України. Вони також відвідали на протязі короткого часу установи, організації, церкви, товариства, редакції, виступали на українській телевізійній програмі і радіо, а ровночасно спішились, бо обов'язки в Україні підганяли їх. Варто ще згадати Пресову конференцію з українською пресою, на якій присутніми були: інж. Ярослав Соколик — голова КУК, В. Дідюк — „Свобода", „Новий Шлях" — Юрій Карманін, „Гомін України" — Володимир Болюбаш, „Шана Мета" — Михайло Поронюк, „Український Голос" — Володимир Марко, „Самостійна Україна" — Павло Дорожинський, „Молода Україна", „Радіо Канада" — Олександер Харченко, д-р Василь Верига — ген. секретар СКВУ, д-р Я. Кальба — СКВУ, Михайло і Ярослава Шафранюки, мгр Євген Мастикаш, Михайло Калимін — КУК, Марійка Стебельська, Р. Галешко і М. Вжесневський — Рух. Пресконференцію відкрив, привітавши журналіста, політв'язня, голову Львівської обласної Ради і депутата Вячеслава Чорновола, ред. Василь Дідюк — пресовий референт КУК. Порушено ряд різних актуальних справ, що відносяться до подій в Україні. Представники української преси у „родинному колі" щиро і відверто змогли через питання, обговорення краще зрозуміти багато справ, які є актуальними на сьогодні в Україні і наше до них ставлення. Українські журналісти, провівши понад дві години часу, прийшли до переконання, що коли при кермі українського змагу за визволення стоять такі, як Вячеслав Чорновіл, Україна здобуде волю. Подякою гостеві за його участь В. Дідюк закрив пресконференцію, яка ще короткий час продовжувалася обміном думок при „каві і солодкому" в гостинниці Канадсько-Української Мистецької Фундації, де відбулася пресконференція.

Українська громада Торонто щиро дякує УКДДЦ, що запросив Вячеслава Чорновола, який на бенкеті також докладно вияснив і закликав до реалізації фільму „Україна в Другій світовій війні". Пращаючи Чорновола і Пашко, бажаємо їм дальших успіхів в їх відповідальній праці для України.

В. Дідюк

ПРАВИЛЬНЕ ЧИСЛО

У інформації про постановку п'єси „Світло зі Сходу" мистецької групи Яра („Свобода" з п'ятниці, 23-го листопада), при кінці вістки подано число телефону, яке має бути — (212) 475-7710. — Ред.

А ворог наш...

(Закінчення зі стор. 2)

даних оборонців російської імперії і Горбачова, і Солженіцина, маємо не чистокровних національних діячів, а мішанців, які не мають сильного коріння у своїй нації. Тут треба включити і названу Драчем „новітню імператрицю", батько якої Титаренко недавно помер у Чернігівщині (а він любив читати „Кобзаря"). Такі національні мішанці не почуваються міцно в корінні вибраної нації і хочуть знайти своє пристановище у штучному творові імперії. Та майбутнє людства у самостійних державах окремих націй, які зможуть розвивати свої культури і свій добробут у своїх державах, а разом з тим творити загальну культуру і загальний добробут людства.

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ даними Федерального центру контролі хворіб у Атланті, велике число випадків захворювань вірусом АІДС є серед осіб віком понад 50 років. Це явище стало відомим тільки недавно з уваги на те, що роками це трималося у великій тайні в першу чергу з причин стиду виявлення такої хвороби, а в деяких випадках це було припущенням прискореної старости. Особи у віці понад 50 років, згідно з цими даними, тепер у ЗСА становлять 10 відсотків усіх захворювань вірусом АІДС, а це значно більше, як діти нижче 13 років, що досі уважалися одною з найбільш чисельних груп, що терплять від наслідків АІДС. Не зважаючи на те, що більшість із вікової групи понад 50 років — це мужчини гомосексуальних навичок, то все ж таки майже 17 відсотків були заражені вірусом АІДС через перелив крови перед 1985 роком від коли почали перевіряти кров чи є вона заражена вірусом АІДС.

Чи є у нас...

(Закінчення зі стор. 2)

якою ціллю робиться ці перекручення?

Про статут і Статутову комісію я на цьому місці відповідати не буду, в надії, що це зробить сама Статутова комісія. Але правдою таки є, що частинно вона закінчила свою працю і правдою є, що серед її членів були деякі суттєві розходження. Це факт. Стверджуючи цей факт, треба б пам'ятати Т. Гунчакові, що ми таки живемо не у тоталітарній, а в демократичній системі, де рішає більшість і що з нами було б дуже погано, коли б в усьому ми були однозгідні і коли б у такій важливій справі, як статут майбутньої центральної, координаційної і громадської установи у членів Статутової комісії не було своїх думок. Це нормально і добре, що у нас так є.

У справі статуту Т. Гунчак зовсім правильно пише і з ним не можна не погодитися: „Осередки, а не Екзекутива, повинні рішати майбутню структуру **НФДУ**". Я точно такої самої думки. Але чому тоді, без відома і згоди Екзекутиви, в час коли працювала Статутова комісія, обрана на конференції з участю представників осередків, членів Ради Директорів Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля і громадських крайових організацій 24-го березня, Т. Гунчак заанґажував Б. Бурачинського до написання іншого статуту? Чому не залишено цю працю Статутовій комісії, або чому не покликано ще однієї з представників осередків?

Т. Гунчак пише, що в Екзекутиві НФДУ немає представників Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля. Це справді неабияка революція і новість для мене. На громадських Зборах 10-го грудня 1989 року до Екзекутиви НФДУ вибрано шість представників окремих установ і до неї автоматично увійшли на базі домовлення три представники Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля. Вони не були вибрані. А якщо так не було, то яким чином ті три особи, включно з Т. Гунчаком, опинилися в Екзекутиві?

Відносно „контролі громади" я маю зовсім іншу думку, як Т. Гунчак. Опублікування списків жертводавців у пресі і фінансового звіту 24-го березня й іншого у бюлетені „Інформаційний вісник", які в багато чому розходяться, ще не є „громадською контролею". Громадською контролею є Контрольна комісія і на її звіт всі ми чекаємо.

Т. Гунчак закидає мені, що я, мовляв, спрямував вістря критики „проти Екзекутиви Фонду Допомоги Україні". Цього робити я не міг з простої причини, що і я є членом тієї Екзекутиви. Вістря своєї критики я не спрямував проти нікого і нікого я не критикував. Я лише стверджував факти (як роблю це і тепер, на підставі документів і публікацій у пресі).

Приналежність до будь-якої організації у демократичній системі нікого не зобов'язує до якоїсь льояльности (в авторитарних системах треба обов'язково бути льояльним вождеві). Член даної організації, а у нашому випадку, кожний член Екзекутиви повинен виконувати взяті на себе обов'язки чесно, сумлінно і згідно з законом, тобто, згідно зі статутом і реґляментом (яких, на жаль, до сьогодні ані Народний Фонд Допомоги Україні, ані його Екзекутива не мають, чого я безрезультатно домагався, починаючи з першого засідання Екзекутиви 20-го грудня минулого року).

І кілька слів на закінчення: на жаль, дискусія про модель і структуру центральної, координаційної і громадської установи у нас ще не відбулася. Я надіявся, що голова Екзекутиви скаже у цій справі слово. На жаль замість дискусії, у нас виринула непотрібна полеміка навколо справ, які пробує заперечити Т. Гунчак, але які є незаперечні тільки тому, що факти, документи і окремі публікації говорять не те, що намагається ствердити Т. Гунчак. Коли б він був переглянув відповідну документацію і повідомлення, які він слав до „Свободи", то йому не треба б було кидати у мою сторону тих всіх не найкращих епітетів і не завжди пристойних слів. Це можна було оминути і замість цієї полеміки, зосередити всі наші зусилля, щоб на кінець упорядкувати справи несення допомоги Україні і створити таку структуру, яка відповідала б потребам сучасного стану в Україні, була найбільш ефективна і щоб праця її керівництва була ведена так, щоб ніхто і ніколи не мусів витрачати час на писання вияснень чи спростувань.

Осип Зінкевич
Еллікотт Сіті, Мд.